

BURMA PARTNERSHIP

မြန်မာ့အရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သူများ
Strengthening Cooperation for a Free Burma

၂၀၁၀ ခုနှစ် မတ်လ ၁၉ ရက်တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ဖြည့်စွက်မူမ်းမံခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ၂၀၁၀ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲ၏ ယုံတမ်းများနှင့် အမှန်တရားများ

အနှစ် ၂၀ အတွင်း ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ယခုနှစ်ထဲတွင် ရွေးကောက်ပွဲများကျင်းပပေးမည်ဟု စစ်အစိုးမှ ကြေညာခဲ့ပါသည်။ “ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်ရန်အတွက် ယခုရွေးကောက်ပွဲများသည်သာ တခုတည်းသော အခွင့်အရေး ဖြစ်သည်” ဟုလည်းကောင်း “ဘာမှမရခြင်းထက်စာလျှင် တစ်ခုတခုရခြင်းကပိုကောင်း၏” ဟုလည်းကောင်း ယုံကြည်ကြသည့် အလျောက် အချို့နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းမှသူများက ရွေးကောက်ပွဲများတွင်ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ရန် လှုံ့ဆော်တိုက်တွန်းကြသည်။ သို့သော် အတိုက်အခံများအား ကန့်သတ်ဖယ်ထုတ်ထားရန် စနစ်တကျ အကွက်ချစီစဉ်ထားသည့် နအဖ စစ်အစိုးရ၏ ခြေလှမ်းများကို ကြိုတင်မြင်သည့်အတွက် ဒီမိုကရေစီခေါင်းဆောင်များ၊ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များ၊ လူ့အခွင့်အရေး လှုပ်ရှားသူများ နှင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ လူထုလူတန်းစားပေါင်းစုံမှ စစ်အစိုးရ၏ရွေးကောက်ပွဲများအား အများယုံကြည်လက်ခံစေရန်အတွက် ဟန်ဆောင်ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းများသုံးထားသော်လည်း လက်တွေ့တွင် စစ်တပ်အုပ်ချုပ်ရေးအား ပိုမိုခိုင်မာအောင်ပြုမည့် ဆင်သေကို ဆိတ်သားရေနှင့်ဖုံးသည့် ကြိုးပမ်းမှုတခုအဖြစ် ရှုံ့ချကန့်ကွက်ခဲ့ကြပါသည်။

ယခု စာတမ်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲများနှင့်ပတ်သက်သည့် ယုံတမ်းများအား ဖော်ပြထားပါသည်။

ယုံတမ်း ၁

၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲများသည် ဒီမိုကရေစီစံနှစ်နှင့် အရပ်သားအုပ်ချုပ်ရေးသို့ ကူးပြောင်းရေးအတွက် ထွက်ပေါက်တခု ဖွင့်ပေးမည်ဖြစ်သည်။

အမှန်တရား

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၌ အစိုးရအာဏာသုံးရပ်လုံးတွင် စစ်တပ်မှ ချုပ်ကိုင်ထားနိုင်စေရန် အာမခံထားသည့်အတွက် ရွေးကောက်ပွဲများပြီးဆုံးပြီးနောက်ပိုင်းတွင်လည်း စစ်တပ်လွှမ်းမိုးမှုဆက်လက်ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။

အရေးပါသည့် အာဏာများကို ဆက်လက်ထိန်းချုပ်ထားခြင်းအပြင် လက်ကိုင်တုတ်နိုင်ငံရေးပါတီများဖွဲ့စည်းပြီး ရွေးကောက်ပွဲဝင်စေခြင်းဖြင့်လည်း အရပ်ဖက်အစိုးရသစ်မှတစ်ဆင့် အာဏာဆက်လက်ချုပ်ကိုင်ထားနိုင်ရေးအတွက် စစ်အစိုးရမှ ပြင်ဆင်ထားပါသည်။ စစ်အစိုးရမှ မည်သည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ချက်မျိုးကိုမဆို ကန့်ကွက်ဖယ်ရှားနိုင်သည့် အာဏာအား ချုပ်ကိုင်ထားသည့်အတွက် ဒီမိုကရေစီစနစ်ထံ တဆင့်ပြီးတဆင့် ပုံမှန်ပြောင်းလဲရေးသည်လည်း ဖြစ်လာနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ ထို့အပြင် ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေအရ နိုင်ငံရေးပါတီများသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအား ထိန်းသိမ်း၊ ထောက်ခံ၊ လိုက်နာရမည်ဖြစ်သည်။

စစ်အစိုးရအား အာဏာဆက်လက်ချုပ်ကိုင်ထားနိုင်စေရန် အာမခံသည့် အဓိကယန္တရားသည် ရွေးကောက်ပွဲများ အပြီးတွင် အသက်ဝင်လာမည့် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပင်ဖြစ်ပါသည်။ စစ်တပ်မှ လုံးလုံးလျားလျားနီးပါး ရေးဆွဲထားသည့် ထိုဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် စစ်ဦးစီးချုပ်ခန့်အပ်ခြင်းနှင့် အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီ အား

° Based on an unofficial translation of the Political Parties Registration Law by Mizzima News (11 Mar 10), <http://www.mizzima.com/research/3643-political-parties-registration-law.html>, Section 6(3)

တိုင်းပြည်၏အမြင့်ဆုံးအာဏာပေးထားခြင်းအပါအဝင် စီမံချက်ပေါင်းများစွာမှတစ်ဆင့် အစိုးရအာဏာသုံးရပ်အား စစ်တပ်မှ ခိုင်ခိုင်မာမာချုပ်ကိုင်ထားနိုင်ရန် ဖန်တီးထားသည့် အခြေခံဥပဒေဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခြေခံဥပဒေမှ စစ်အာဏာသိမ်းမှု များအား တရားဝင်အောင်ပြဋ္ဌာန်းပေးထားပြီး^၂ စစ်တပ်အား ဥပဒေအထက်တွင် ထားရှိနိုင်စေရန်စီမံထားပါသည်။

စစ်တပ်အတွက် လျာထားထားသည့် အာဏာများနှင့် ရာထူးများမှတစ်ဆင့် စစ်အစိုးရခေါင်းဆောင်အချို့မှ အာဏာဆက်လက်ချုပ်ကိုင်ထားချိန်တွင် ပြည်ထောင်စု ကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီအား ဦးဆောင်၍ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ယှဉ်ပြိုင်ရန်အတွက် စစ်ရာထူးမှထွက်လိုက်သည့် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးသိန်းစိန်အပါအဝင် အခြားခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့် စစ်ဝတ်စုံမှ အရပ်ဝတ်အဖြစ်သို့ လွယ်ကူစွာ ပြောင်းလိုက်ရုံဖြင့် အာဏာဆက်လက်ချုပ်ကိုင်ထားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။^၃ အထက်နှင့်အောက်လွှတ်တော်နှစ်ရပ်လုံးတွင် အမတ်နေရာ ၅၅ ရာခိုင်နှုန်းအလိုအလျောက် ရရန်အတွက် လက်ရှိ အာမခံချက် ရထားပြီးဖြစ်သည့်အပြင်^၄ စစ်အရာရှိဟောင်းများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များအပါအဝင် လက်ကိုင်တုတ်များနှင့် ကျန်ရှိနေသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နေရာ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းအား ဖြည့်ဆည်းရန် စစ်အစိုးရမှ ကြိုးပမ်းနေပါသည်။

စစ်အစိုးရနှင့် မပတ်သက်သည့် ကိုယ်စားလှယ်များအနေဖြင့် လွှတ်တော်အမတ်နေရာများတွင် အရွေးခံရလျှင် တောင်မှ သူတို့အနေဖြင့် တင်းကျပ်သည့် ချုပ်ချယ်ကန့်သတ်မှုများနှင့် စိစစ်ဖြတ်တောက်မှုများအား ရင်ဆိုင်ရဖွယ်ရှိပါသည်။

ယုံတမ်း ၂

အတိုက်အခံများ အနိုင်ရနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများအား နည်းမျိုးစုံဖြင့်ချုပ်ချယ်ကန့်သတ်ထားခဲ့သော်လည်း ယခုလက်ရှိ အခြေအနေနှင့် ဆင်တူသည့် ၁၉၉၀ ခုနှစ်ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် အနိုင်ရခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ထိုအခြေအနေမျိုး ပြန်ကြိုရနိုင်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲအပြီး အစိုးရသစ်တစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာရန် အတိုက်အခံ နိုင်ငံရေးပါတီများမှ လုံလောက်သည့် ကိုယ်စားလှယ်နေရာများ အနိုင်ရနိုင်ကိန်းရှိပါသည်။

အမှန်တရား

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဦးဆောင်သည့် အတိုက်အခံများဖက်မှ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် အံ့အားသင့်စရာ အပြတ်အသတ် အနိုင်ရပြီးနောက် ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များအား စစ်အစိုးရမှ ငြင်းပယ်ခဲ့ပြီး ထိုအခြေအနေမျိုး ထပ်ဖြစ်မည်ကို စစ်အစိုးရမှ မလိုလားပါ။ ယခုတကြိမ်တွင် ဒီမိုကရေစီခေါင်းဆောင်များအား ထောင်သွင်းအကျဉ်းချထားခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲပြင်ဆင်မှုများကို သိက္ခာခွဲစွာ တဖက်သတ်အနိုင်ကျင့်ပြုလုပ်နေခြင်း၊ လွတ်လပ်ပြီးတရားမျှတသည့်ရွေးကောက်ပွဲများအတွက် အခြေခံ နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများဖြစ်သည့် လွတ်လပ်စွာစုဝေးပိုင်ခွင့်နှင့် လွတ်လပ်စွာ ဖွင့်ဟထုတ်ဖော်ပိုင်ခွင့်တို့အား ချုပ်ချယ်ကန့်သတ် ထားခြင်းတို့ဖြင့် စစ်အစိုးရသည် ၎င်းတို့အာဏာဆက်လက်ချုပ်ကိုင်ထားနိုင်ရေး သေချာစေရန်အတွက် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်နေပါသည်။

၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲများသည် ကနဦးအဆင့်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ် မူကြမ်းရေးဆွဲနိုင်ရန်အတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေရန် ကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ယခုတကြိမ်တွင်မူ စစ်အစိုးရမှ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမူကြမ်းအား ရေးဆွဲပြီးဖြစ်သည့်အတွက် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲများ အပြီးတွင် အတည်ပြုမည်ဖြစ်သဖြင့် ထိုအခြေခံဥပဒေသည် ၂၀၁၀ နောက်ပိုင်း စစ်အစိုးရ၏အာဏာချုပ်ကိုင်ထားနိုင်ရေးကို အာမခံ အကာအကွယ် ပြုသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် အတိုက်အခံများဖက်မှ ကံကောင်းထောက်မစွာ အနိုင်ရဦးတော့ အခြေခံမှစ၍ မှားယွင်းချွတ်ချော်နေသည့် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် ပြင်ဆင်ရန် မဖြစ်နိုင်သလောက်ဖြစ်သည့်အပြင် စစ်မှန်သည့် အရပ်ဖက်အုပ်ချုပ်ရေးအတွက် နေရာလပ်မရှိသလောက်ဖြစ်အောင် ဖန်တီး ရေးဆွဲထားသည့် အခြေခံဥပဒေဖြစ်ပါသည်။

ယခုလက်ရှိတွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ဦးခွန်ထွန်းဦးကဲ့သို့ ဒီမိုကရေစီခေါင်းဆောင် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင် များ၊

^၂ Constitution of the Republic of the Union of Myanmar (2008), Articles 410, 414, 417 and 418(a)
^၃ Constitution of the Republic of the Union of Myanmar (2008), Article 20(b)
^၄ Irrawaddy (30 Apr 10) Junta Registers Political Party to Contest Election
^၅ Constitution of the Republic of the Union of Myanmar (2008), Articles 109, 141 and 161(d)

သတင်းနှင့်စာနယ်ဇင်းသမားများနှင့် အမှီအခိုကင်း၍ လွတ်လပ်သည့် အတွေးအခေါ်များအား ဖော်ထုတ်သည့် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ အပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားပေါင်း ၂၁၀၀ ကျော် မြန်မာပြည်တွင်းရှိ အကျဉ်းထောင်အသီးသီး ၌ အကျဉ်းကျနေကြပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေများမှ ထိုနိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများအား ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ပွဲ နိုင်ခြင်းမရှိစေရန် တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားသည့်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏အဓိကအကျဆုံး နိုင်ငံရေးအတိုက်အခံများဖြစ်သည့် ဒီမိုကရေစီနှင့် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များအား ရွေးကောက်ပွဲများမှ ဖယ်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုခေါင်းဆောင်များသည် အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေး (အမျိုးသားပြန်လည်ရင်ကြားစေရေး) ဖော်ဆောင်ရန်အတွက် မရှိမဖြစ်အရေးကြီးသည့်အတွက် ထိုခေါင်းဆောင်များမပါဝင်သည့် ရွေးကောက်ပွဲများသည် ကျယ်ပြန့်ပြီး အားလုံးပါဝင်နိုင်သည့် အားလုံးကိုကိုယ်စားပြုသည့် ရွေးကောက်ပွဲများ မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။

ရွေးကောက်ပွဲများမတိုင်မီ နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းစဉ်များလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် လွတ်လပ်ခွင့်ပေးရမည့်အစား စစ်အစိုးရမှ အဖက်ဖက်မှ တင်းတင်းကျပ်ကျပ်နှင့် ပိတ်ပင်ထားပါသည့်အပြင် ရွေးကောက်ပွဲများကျင်းပမည့် ရက်စွဲအားလည်း ထုတ်ပြန်ခြင်း မရှိသေးပါ။ စစ်အစိုးရမှ ရွေးကောက်ပွဲများကို စိတ်ချလက်ချ ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ရန် အာမခံထားသည့်အပြင် လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတသည့် ရွေးကောက်ပွဲများဖြစ်လာစေမည် မဟုတ်သည့်အတွက် ရွေးကောက်ပွဲ ဥပဒေများသည်လည်း စိတ်ပျက်စရာများသာ ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်နှင့် စစ်အစိုးရကြား ပေါင်းကူးပေးနိုင်ရန်အတွက် ရည်ရွယ်ထားသည့် “တတိယအင်အားစု” ပါတီများသည်ပင် နိုင်ငံရေးကိစ္စများဖွင့်ဟဖော်ပြရန်မရတော့ပဲ စီးပွားရေးကိစ္စများကိုသာ ဦးစားပေးပြောဆိုနေရသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိနေပါသည်။

၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲများသည် ကနဦးအဆင့်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ် မူကြမ်းရေးဆွဲနိုင်ရန်အတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေရန် ကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ယခုတကြိမ်တွင်မူ စစ်အစိုးရမှ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမူကြမ်းအား ရေးဆွဲပြီးဖြစ်သည့်အပြင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် မေလတွင် အတုအယောင် ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေ ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲများကျင်းပကာ အတည်ပြုထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် အတိုက်အခံများဖက်မှ ကံကောင်းထောက်မစွာ အနိုင်ရဦးတော့ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအောက်တွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် အပြောင်းအလဲများဖန်တီးရန် နေရာလပ်မရှိသလောက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ယုံတမ်း ၃

လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲများသည် အဖိနှိပ်ခံ ပထုတ်ခံထားရသော တိုင်းရင်းသားများအတွက် နိုင်ငံရေးအရ ကိုယ်စားပြုခွင့် ပိုမိုရရှိစေနိုင်သည့် အခွင့်အရေးရရှိစေမည်ဖြစ်သည်။

အမှန်တရား

တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်များမှ တိုင်းရင်းသားများအား နိုင်ငံရေးအရ ကိုယ်စားပြုနိုင်ခွင့် ပေးအပ်သည့်တိုင် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေက တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ ကာလရှည်ကြာစွာတောင်းဆိုလာခဲ့သည့် ပြည်ထောင်စုစံနစ်နှင့် တိုင်းရင်းသား အခွင့်အရေးများအား ငြင်းပယ်မည့်အပြင် သယံဇာတပေါကြွယ်ဝသည့် တိုင်းရင်းသားဒေသများအား စစ်တပ်မှ ထိန်းချုပ် ထားနိုင်စေမည်ဖြစ်သည်။ အသစ်ပြဌာန်းထားသော ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေများအရ အချို့တိုင်းရင်းသားဒေသများတွင် ရွေးကောက်ပွဲများပင် ကျင်းပမည်မဟုတ်ပါ။

မြန်မာတနိုင်ငံလုံးလူဦးရေ၏ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိသည့် များပြားလှသည့်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများသည် လူများစု ဗမာများကဲ့သို့ နိုင်ငံရေးခြေကုပ်မရသည့်အပြင် မည်သည့်အခါကမျှ တန်းတူအခွင့်အရေးမရခဲ့ကြပါ။ ပြည်ထောင်စုစံနစ်ထူထောင်ကာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများမှ နှစ်ပေါင်းကြာရှည်တိုက်ယူနေသည့် တိုင်းရင်းသားများ၏ အခြေခံအခွင့်အရေးများအား ကာကွယ်ပေးရမည့်အစား စစ်အစိုးရ၏ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် တိုင်းရင်းသား ဒေသများတွင် စစ်တပ်လွှမ်းမိုးအုပ်ချုပ်ရေး တည်တံ့အောင် တရားဝင်ပြုပေးမည့် လွှတ်တော်သစ်များတွင် တိုင်းရင်းသားများ ဟန်ပြအဖြစ်သာ ပါဝင်ကိုယ်စားပြုရေးအား ဦးတည်ထားပါသည်။ စစ်အစိုးရ၏လုပ်ဆောင်ချက်များသည် တောင်အာဖရိက နိုင်ငံ လူဖြူအစိုးရမှ နိုင်ငံတကာ ဝေဖန်ကန့်ကွက်မှုများအားနှစ်သိမ့်သည့်အနေနှင့် လူဖြူမဟုတ်သူများအား ဟန်ပြအဖြစ် နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပါဝင်စေပြီး

၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် အသားအရောင်ခွဲခြားရေး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ဆင်တူနေပါသည်။

၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ရာခိုင်နှုန်းအရမဟုတ်ပဲ မဲအများဆုံးရသူမည်သူမဆို အနိုင်ရသည့် “First Past the Post” မဲပေးစံနှစ်အား အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ ထိုစံနှစ်အား ထပ်မံအသုံးပြုမည်ဆိုပါက တိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်များ လွှတ်တော်အမတ်နေရာများအတွက် ရွေးကောက်ခံရရေးတွင် အခက်အခဲများတွေ့စေမည်ဖြစ်ပါသည်။^၆ ထို့အပြင် ထိုဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသည် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များအား သမ္မတရာထူးကဲ့သို့ အရေးပါသည့် ရာထူးများတွင် အရွေးခံရန် မဖြစ်နိုင်လောက်သည့် အခြေအနေဖြစ်အောင် ဖန်တီးထားပါသည်။^၇ ထိုသို့သော ကာလရှည်ကြာစွာ ကြံတွေးနေရသည့် နိုင်ငံရေးကိုယ်စားပြုမှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များအား ဖြေရှင်းရမည့်အစား ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအားအသုံးပြုပြီး ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်များနှင့် နယ်စပ်ရေးရာ ဝန်ကြီးခန့်အပ်ခြင်းမျိုးဖြင့် သယံဇာတပေါကြွယ်ဝသည့် တိုင်းရင်းသားဒေသအား အမြတ်ထုတ်နိုင်ရေးနှင့် ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ရေးတို့ သေချာစေရန်ကိုသာ စစ်အစိုးရမှအာရုံစိုက်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်မှ တင်သွင်းသည့် စစ်တပ်ကိုယ်စားလှယ်များစာရင်းမှ ရွေးချယ်ကာ ကာကွယ်ရေး၊ ပြည်ထဲရေးနှင့် နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးများအား နိုင်ငံတော်သမ္မတမှ စိတ်တိုင်းကျ ခန့်အပ်မည် ဖြစ်သည်။^၈ ပြည်နယ်အစိုးရများတွင် အရေးအပါဆုံးဖြစ်သည့် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်များကိုလည်း အထက်ဖော်ပြပါအတိုင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတမှ ခန့်အပ်မည်ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားလုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးကောင်စီအားလည်း လွှတ်တော်ထဲတွင် စစ်တပ်မှလူအများစုနှင့် ဖွဲ့စည်းမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသူများသည် လွှတ်တော်ထဲတွင် အရေးပါသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရန် အနည်းဆုံးလိုအပ်သည့် အရည်အတွက် သို့မဟုတ် ရာခိုင်နှုန်းအား လက်ဝါးကြီးအုပ် ထိန်းချုပ်ထားမည့်သူများ^၉ ဖြစ်လာမည် ဖြစ်သည့်အတွက် ၎င်းတို့စိတ်တိုင်းကျ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ နအဖစစ်တပ်မှမဟုတ်သည့်အပြင် စစ်တပ်ကျောထောက်နောက်ခံမရှိသည့်အတွက် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များသည် ထိုကဲ့သို့အရေးပါသည့် နေရာများတွင် နေရာမရအောင် ဖယ်ထားခံရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှ ဗဟိုအစိုးရအား ပြည်နယ်အစိုးရများ ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေများကို ပယ်ဖျက်နိုင်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးထားသည့်အတွက် ပြည်နယ်အစိုးရများအနေဖြင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာ အလွန်နည်းမည်ဖြစ်သည်။^{၁၀}

အချို့တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုဒေသများတွင် ရွေးကောက်ပွဲများပင် ကျင်းပပေးမည်မဟုတ်ပါ။ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် တွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ထားသည့် သို့မဟုတ် လုံခြုံရေးအရစိတ်မချရသည့် ဒေသများ တွင် ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပမည် မကျင်းပမည်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်သည့်အာဏာရှိပါသည်။^{၁၁} ထိုအချက်က အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူလက်မှတ် ရေးထိုးထားသော်လည်း စစ်အစိုးရချုပ်ကိုင်ထားသည့် နယ်ခြားစောင့်တပ်အဖြစ် အသွင်ပြောင်းရေးကို လက္ခံသည့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အင်အားစုများ ထိန်းချုပ်ထားသည့်ဒေသများတွင် ရွေးကောက်ပွဲအတွက် မဲရုံများ ရှိမလာနိုင်တော့သည့် အနေအထားကို ဖော်ပြနေပါသည်။

ယုံတမ်း ၄

မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများစွာရှိသည့် နိုင်ငံများတွင် ရွေးကောက်ပွဲများသည် တိုင်းပြည်တွင်းနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ တည်ငြိမ်မှုကို ဦးတည်စေမည်ဖြစ်သည်။

အမှန်တရား

^၆ Burma Lawyers’ Council (7 Mar 10) An Analysis of the Elections in Burma in 2010 and the Following Period, p.11
^၇ Constitution of the Republic of the Union of Myanmar (2008), Article 59
^၈ Constitution of the Republic of the Union of Myanmar (2008), Article 232(b)
^၉ Burma Lawyers’ Council (7 Mar 10) An Analysis of the Elections in Burma in 2010 and the Following Period, p.9
^{၁၀} Constitution of the Republic of the Union of Myanmar (2008), Article 198(b)
^{၁၁} Based on an unofficial translation of the Union Election Commission Law by Mizzima News (09 Mar 10) <http://www.mizzima.com/research/3634-election-commission-law-in-english.html>, Section 8(f)

အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးတို့ လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် မည်သည့်ကြိုးပမ်းမှုမှမပါသည့် ရွေးကောက်ပွဲများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာကြာအောင် ဖြစ်ပွားနေသည့် ပြဿနာများပြေလည်နိုင်ရန် မည်သည့်အဖြေမျှပေးနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ လက်ရှိအချိန်အထိ စစ်အစိုးရမှလုပ်ဆောင်ခဲ့သည့် ရွေးကောက်ပွဲအတွက် ပြင်ဆင်မှုများသည် ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနှင့် တည်ငြိမ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်တို့နှင့် အလွန်ပင်အလှမ်းဝေးလှပါသည်။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူထားသည့် အဖွဲ့များအပါအဝင် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအား စစ်အစိုးရမှတိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ၂၀၀၉ ခုနှစ် တနှစ်ထဲမှာပင် တိုင်းရင်းသားပေါင်း ၄၃၀၀၀ ကျော် မြန်မာပြည်မှ ထွက်ပြေးခဲ့ကြရပါသည်။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေထဲတွင် ထည့်သွင်းထားသည့်အတိုင်း^၂ ရွေးကောက်ပွဲများမတိုင်ခင် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်း အားလုံးအား စုစည်းနိုင်ရေးအတွက် စစ်အစိုးရမှ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများအား မြန်မာ့တပ်မတော် ချုပ်ကိုင်မှုအောက်တွင်ထားရှိမည့် နယ်ခြားစောင့်တပ်အဖြစ် အသွင်ပြောင်းရန် ဖိအားပေး အကြပ်ကိုင်လျက်ရှိပါသည်။ နှစ်ပေါင်းခြောက်ဆယ်ကျော် ဖြစ်ပွားနေသည့် ပြည်တွင်းစစ်သမိုင်းကြောင်းအရနှင့် လက်ရှိအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်များ၏ ခိုင်မာမှုမရှိပုံအရ အပစ်ရပ်တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအားလုံးကို စစ်တပ်အုပ်ချုပ်ရေး အောက်တွင်ထားရှိရန်မှာ မဖြစ်နိုင်သလောက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ငယ်အချို့မှ စစ်အစိုးရ၏ ကမ်းလှမ်းချက်အား လက်ခံထားချိန်တွင် အင်အား ၆၀၀၀ ကျော်ရှိသည့် ကချင်လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် နှင့် အင်အား ၃၀၀၀၀ ကျော်ရှိသည့် ဝပြည်သွေးစည်းညီညွတ်ရေးတပ်မတော်တို့အပါအဝင် အင်အားကြီးမားသည့် တပ်ဖွဲ့များသည် နအဖ စစ်အစိုးရ၏ နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့ရေး ကမ်းလှမ်းချက်အား ယခုအချိန်အထိ လက်ခံသည့်အပြင် နအဖတပ်ဖွဲ့များမှ တိုက်ခိုက်လာပါက ပြန်လည်တုံ့ပြန်နိုင်ရန်အတွက် ပြင်ဆင်မှုများလုပ်ဆောင်လျက်ရှိကြပါသည်။

ရွေးကောက်ပွဲများမတိုင်ခင် နယ်စပ်ဒေသများအား စုစည်းချုပ်ကိုင်နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းသည့်အနေနှင့် အပစ်ရပ်စဲရေး လက်မှတ်ထိုးမထားသည့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများအား စစ်အစိုးရမှ ဖိအားပေးသည့် အနေနှင့် စစ်ရေးအရတင်းမာမှုများ တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်အတွင်းတွင် ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများနှင့် ကရင်တိုင်းရင်းသားများအား ပစ်မှတ်ထားပြီး ကျယ်ပြန့်စနစ်ကျသည့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများ ကျူးလွန်ခဲ့သဖြင့် တိုင်းရင်းသားပေါင်း ၄၃၀၀၀ ကျော် အိမ်နီးချင်း တရုတ်နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့သို့ ထွက်ပြေးခဲ့လျက်ရှိပါသည်။ စစ်တပ်မှ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများအား နယ်ခြားစောင့်တပ်အသွင်ပြောင်းရေးအား လက်ခံလာအောင် တင်းတင်းကျပ်ကျပ် ဖိအားပေးလာသည့်အတွက် ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ်ရှိ ကူညီထောက်ပံ့ရေး အဖွဲ့အစည်းများမှ ဒုက္ခသည်များ ပိုမိုရောက်လာမည်ဟု မျှော်လင့်ကြောင်း ဆိုကြပါသည်။^၃ အလားတူစွာပင် တရုတ်နိုင်ငံမှလည်း မြန်မာနိုင်ငံနှင့် နယ်ချင်းထိစပ်နေသည့်ဒေသများတွင် ဒုက္ခသည်စခန်းများ ပြင်ဆင်ဆောက်လုပ်ထားပါသည်။^၄ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှ စစ်အစိုးရအား ယခင်ကကျူးလွန်ခဲ့သည့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအတွက် အပြစ်ဒဏ်ပေးအရေးယူခံရခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားသည့်အတွက်^၅ ရွေးကောက်ပွဲများပြီးသွားသည့်တိုင်အောင် တိုင်းရင်းသားများ ဖိနှိပ်အန္တရာယ်ပြုမှုများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေလိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းရသည့်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၌သာမက အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများအတွက်ပါ မတည်ငြိမ်မှုနှင့် မလုံခြုံမှုတို့ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်စေမည်ဖြစ်သည်။

စစ်တပ်မှ ဖန်တီးရေးဆွဲထားသည့် တဖက်သတ်ဘက်လိုက်သည့် ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေများသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများနှင့် ခေါင်းဆောင်များအား ၎င်းတို့၏ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် နီးစပ်ပတ်သက်မှုနှင့် ထောက်ခံမှုတို့ကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ပါဝင်ခွင့် ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်မရအောင် ကန့်သတ်တားမြစ်ထားပါသည်။^၆ ထိုအချက်က စစ်အစိုးရအား အရေးပါသည့် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင် မည်သူမဆိုအား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပတ်သက်သည်ဟု စွပ်စွဲပြီး ၎င်းတို့အား သို့မဟုတ်

^၂ Constitution of the Republic of the Union of Myanmar (2008), Article 338
^၃ Telegraph (7 Jan 10) Burma election could provoke a rise in refugees into Thailand and China
^၄ Kachin News Group (2 Mar 10) [China arranging refugee camps near Burma border](#)
^၅ Constitution of the Republic of the Union of Myanmar (2008), Article 445
^၆ Political Party Registration Law, Section 4(e)

၎င်းတို့၏ နိုင်ငံရေးပါတီများအား ပြည်သူလူထုအား တရားဝင်ကိုယ်စားပြုပြီး ပြည်သူ့ကိုယ်စား ပြောဆို ပိုင်ခွင့်တို့ မရရှိစေရန် (လူထုကိုယ်စားပြုပြီး ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ခြင်းမရှိစေရန်) တားမြစ်ပိတ်ပင်ပိုင်ခွင့် ပေးအပ်ထားမည်ဖြစ်သည်။

ယုံတမ်း ၅

ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ငန်းစဉ် “လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတသည်” ဟုပြောဆိုနိုင်ရန် ကုလသမဂ္ဂနှင့် နိုင်ငံတကာ အစိုးရများအနေဖြင့် စစ်အစိုးရ၏ ရွေးကောက်ပွဲများအား ကူညီပံ့ပိုးသင့်ပါသည်။

အမှန်တရား

ရွေးကောက်ပွဲများ “လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတ” စေရန် အာရုံစိုက်ခြင်းကြောင့် စစ်အစိုးရ၏ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အားလုံးပါဝင်နိုင်ခြင်းမရှိသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအား အတည်ပြု အသက်သွင်းမည့် တကယ့်အန္တရာယ်အား မျက်စေ့ရှမ်းသွားစေသည်။ ထို့အပြင် အတိုက်အခံဒီမိုကရေစီခေါင်းဆောင်များနှင့် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားသူ များအား ထောင်သွင်းအကျဉ်းချထားပြီး အရပ်သားများအား အုပ်ချုပ်သူအာဏာပိုင်များမှ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်စွာ အန္တရာယ်ပြုနေသည့်နိုင်ငံမျိုးတွင် မည်သည့် “လွတ်လပ်ပြီးတရားမျှတသည့်” ရွေးကောက်ပွဲမျိုးမျှ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ထို့အပြင် တရားမျှတမှုမရှိသည့် ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေများအား နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းမှ ကျယ်လောင်ပြင်းထန်သည့် သတိပေးချက်မျိုးအဖြစ် မြင်သင့်ပြီဖြစ်ပါသည်။

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် စစ်တပ်မှကျူးလွန်ထားသည့် လူသားဖြစ်တည်မှုအားပစ်မှတ်ထားကျူးလွန်သည့် ရာဇဝတ်မှုများအား အရေးမယူပယ်ရှားပစ်ခြင်း၊ တရားရုံးချုပ်အပါအဝင် အရပ်ဖက်မှဥပဒေရေးရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်များအသုံးချပြီး စစ်ရာဇဝတ်မှုများအား တရားသေသင်ပုန်းချေခြင်းနှင့် ကျူးလွန်ခဲ့သူများအတွက် လွတ်ငြိမ်းသက်သာခွင့်များ ပေးခြင်းအားဖြင့် လူမျိုးတုံးမျိုးဖြတ်သတ်ဖြတ်မှု ကာကွယ်ဟန့်တားရေးဆိုင်ရာ ဂျီနီဗာ သဘောတူညီချက်အပါအဝင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေအား ပြင်းထန်စွာချိုးဖောက်နေပါသည်^{၇၂}။ ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီမှ ထို ၁၉၈၄ သဘောတူညီချက်များ အား ထိန်းသိမ်းအကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေးဆုံးဖြတ်ချက်တချုမှတ်ခဲ့ပြီး တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ၏ အသားအရောင်ခွဲခြားရေး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအား “လက်ခံနိုင်စရာမရှိသော မသင့်တော်သော” အခြေခံဥပဒေအဖြစ် ကြေညာပြီး အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအား ရွေးကောက်ပွဲများအား အသိအမှတ်မပြုရန်နှင့် ရွေးကောက်ပွဲများမှ ပေါ်ထွက်လာသည့် အစိုးရအားလည်း အသိအမှတ်မပြုရန် တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။

စစ်အစိုးရအား “လွတ်လပ်ပြီးတရားမျှတသည့်” ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပပေးရန် တိုက်တွန်းခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းအနေဖြင့် ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းကျပြီး သိက္ခာသမာဓိနှင့်ပြည့်စုံသည့် ရွေးကောက်ပွဲများအတွက် တကယ့် အခက်အခဲအတားအဆီးဖြစ်သည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ထိုရွေးကောက်ပွဲများအားဦးတည်စေသည့် နအဖစစ်အစိုးရ၏ “အချက် ၇ ချက်ပါ ဒီမိုကရေစီလမ်းပြမြေပုံ” လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးအား သတိမမူမိတော့ပါ။ အမျိုးသား ညီလာခံ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးအား အတိုက်အခံနှင့် တိုင်းရင်းသားများ၏ သဘောထားများ မပါနိုင်စေရန် စစ်အစိုးရမှ လုံးလုံးလျားလျား ထိန်းချုပ်ထားခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ပြည်သူ့သဘောထားခံယူပွဲ လုပ်ငန်းစဉ်အား ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်သူများအား ထောင် အနှစ် ၂၀ ချမှတ်နိုင်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်အပါအဝင် ခြိမ်းခြောက်အကျပ်ကိုင်ခြင်းများ၊ မလိမ္မာတပတ်လုပ်ခြင်းများ၊ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခြင်းများနှင့် ပြည့်နှက်နေသည့်အတွက် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအား ပြည်သူလူထု ထောက်ခံမဲ ၉၂ ဒဿမ ၄ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် အတည်ပြုခဲ့သည် ဆိုသည့်အချက်မှာ အကြီးအကျယ် မေးခွန်းထုတ်စရာအချက် ဖြစ်နေပါသည်။ ဒါတင်မက နာဂစ်မုန်တိုင်း ဝင်ရောက်တိုက်ခတ်သည့်ဒဏ်ကြောင့် လူပေါင်း ၁၄၀၀၀၀ ကျော်သေကြေခဲ့ရသဖြင့် ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲများအား ရွှေ့ဆိုင်းပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံချက်များ အမြောက်အများရှိခဲ့သော်လည်း စစ်အစိုးရမှ ပြည်သူ့ဆန္ဒ ခံယူပွဲများအား တဖက်သတ် “ငါ့မြင်းငါစိုင်း စစ်ကိုင်းရောက်ရောက်” ဆက်လုပ်ခဲ့ပါသည်။

^{၇၂} Constitution of the Republic of the Union of Myanmar (2008), Articles 445, 343(b), and 419

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲများသည် စစ်အစိုးရမှ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲများအား မည်သို့ ကိုင်တွယ်လုပ်ဆောင်မည်ကို ခန့်မှန်းရန်အတွက် အကောင်းဆုံးဥပမာပင်ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်ကလုပ်ခဲ့သလိုပင် မည်သည့် နိုင်ငံတကာ စောင့်ကြည့်လေ့လာသူကိုမဆို လက်ခံရန် စစ်အစိုးရမှ ငြင်းပယ်ရန်သာများပါသည်။ နိုင်ငံတကာစောင့်ကြည့် လေ့လာသူများအား လက်ခံလျှင်တောင်မှ ထိုသူတို့၏ ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ငန်းစဉ်အားထိတွေ့နိုင်ခွင့်ကို တင်းတင်းကျပ်ကျပ် ပိတ်ပင်တားမြစ်ထားမည်ဖြစ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ခြိမ်းခြောက်အကျပ်ကိုင်မှု၊ မလိမ့်တပတ် အမြတ်ထုတ်မှုများအား မှတ်တမ်းတင်ရန်အတွက် အသင့်တော်ဆုံးနှင့် အကောင်းဆုံးအနေအထားရှိသူများမှာ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူပွဲ လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း အထောက်အထားများ အောင်အောင်မြင်မြင်စုဆောင်းကောက်ယူနိုင်ခဲ့သည့် မြေအောက် လူထုလှုပ်ရှားမှု ကွန်ယက်များဖြစ်ပါသည်။

ရွေးကောက်ပွဲ ဥပဒေများမှာ တင်းကျပ်ပြင်းထန်လွန်းပြီး စစ်အစိုးရနှင့် စစ်အစိုးရအားထောက်ခံသူများကိုသာ မျက်နှာသာပေးသည့် ဥပဒေများဖြစ်ပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အားလည်း စစ်အစိုးရမှပင် စိတ်တိုင်းကျရွေးချယ်ခဲ့ပြီး ရွေးကောက်ပွဲများကျင်းပခွင့်၊ နောက်ဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက်အတည်ပြုနိုင်ခွင့်နှင့် နိုင်ငံရေးပါတီများအား လမ်းညွှန် ထိန်းချုပ်နိုင်ခွင့် အာဏာများပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။^{၁၀} ထိုအချက်မှ ရွေးကောက်ပွဲများသည် စစ်အစိုးရအလိုကျ ရလဒ်များကိုသာ ဆောင်ကြဉ်း ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြနေပါသည်။

ယုံတမ်း ၆

ရွေးကောက်ပွဲများအား ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မည့်အစား ပြည်သူလူထုအကျိုးအတွက် အတိုက်အခံဖက်မှ ရွေးကောက်ပွဲ လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ညှိနှိုင်းမှုပြုပြီး ပါဝင်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

အမှန်တရား

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းနှင့် ပြည်ပရောက် ဒီမိုကရေစီရေးလှုပ်ရှားနေသည့် အဖွဲ့အစည်းများသည် စစ်မှန်သည့်ရွေးကောက်ပွဲများကို အမှန်တကယ်လိုလားကြသဖြင့် စစ်အစိုးရနှင့်ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန် ကမ်းလှမ်းမှုပေါင်းများစွာ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော်လည်း စစ်အစိုးရမှ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးအတွက် စစ်မှန်သည့် အဆင့်များလုပ်ဆောင်ရန်ငြင်းဆန်ခဲ့သည့်အပြင် ၎င်းတို့နှင့် နိုင်ငံရေးအမြင်မတူသူများအား ဖိနှိပ်ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်ထားပါသည်။ ထိုရွေးကောက်ပွဲများသည် မြန်မာပြည်သူများ ရင်ဆိုင်နေရသည့် အခက်အခဲပြဿနာများ ပြေလည်သွားရန် ဖြေရှင်းပေးမည်မဟုတ်သည့်အပြင် စစ်တပ်အုပ်ချုပ်ရေး ဆက်လက်တည်တံ့ရေးကိုသာ အာမခံပေးမည့် ရွေးကောက်ပွဲများဖြစ်ပါသည်။ ဒီမိုကရေစီအင်အားစုများနှင့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများအနေဖြင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးနှင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းရေးအတွက် လိုလိုလားလားဖြင့် တံခါးဖွင့်ထားသော်လည်း စစ်မှန်သည့် ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းရေး ဖြစ်ပေါ်လာရေးကိုလည်း သေချာစေချင်ကြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏သမိုင်းတွင် ပဋိပက္ခများနှင့်ပြည့်နှက်နေခဲ့သော်လည်း တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များတင်မက တိုင်းရင်းသားမဟုတ်သည့် ဒီမိုကရေစီခေါင်းဆောင်များကပါ တိုင်းပြည်တွင် အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေး ရရှိရန်အတွက် နားလည်မှုရှိရှိ လုပ်ဆောင်နေကြပါသည်။ ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးများအတွက် လုပ်ဆောင်နေသည့် ကွဲပြားကျယ်ပြန့်သည့် လှုပ်ရှားမှုသည် ခေတ်မှီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပြီး ငြိမ်းချမ်းသည့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုစံနစ်ကိုလိုလားပြီး ထိပ်ပန်းတိုင်ရောက်ရှိရေးအတွက် စစ်အစိုးရနှင့်လည်း စေ့စပ်ညှိနှိုင်းလိုသည့် စိတ်ဆန္ဒရှိကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြနေပါသည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်မှ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးလိုကြောင်း အကြိမ်ကြိမ်ကမ်းလှမ်းခဲ့သည့်အပြင် မြန်မာပြည်ပိုကောင်းစေရေးအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးလုပ်ရန်ကိုလည်း ကမ်းလှမ်းခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေး လှုပ်ရှားမှုသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများကြား၊ လူမှုအခြေခံအဖွဲ့အစည်းများကြား၊ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းများကြား၊ နိုင်ငံရေးပါတီများကြားနှင့် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ထူထောင်နိုင်ရန်

^{၁၀} Union Election Commission Law, Sections 3 and 8

နှစ်ပေါင်းများစွာကြာအောင် လုပ်ဆောင်နေခဲ့ပြီးလည်းဖြစ်ပါသည်။ ကျယ်ပြန့်ပြီး အများပါဝင်ရေးဆွဲထားသည့် ဖက်ဒရယ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အပါအဝင် ကိစ္စရပ်အတော်များများအား အောင်မြင်စွာအကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ကျယ်ပြန့်စွာပါဝင်နိုင်မှုကိုအခြေခံထားသည့် အဖွဲ့အစည်းကွန်ယက်များမှ နအဖစစ်အစိုးရအနေဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါ အရေးကြီးသည့် စံ လိုအပ်ချက်များအား မလုပ်ဆောင်မချင်း ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲများသည် ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းရေး အတွက် အဆင့်တခု ဖြစ်လာမည်မဟုတ်ဟု စုစည်းညီညွတ်စွာဖြင့် သဘောထားထုတ်ဖော်ခဲ့ကြပါသည်။

၁။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများ ပြန်လွှတ်ရေး

၂။ တိုင်းရင်းသားများ နှင့် ဒီမိုကရေစီရေးလှုပ်ရှားနေသည့် အဖွဲ့အစည်းများအပေါ် အန္တရာယ်ပြု နှောက်ယှက်ခြင်းများအား ရပ်တန့်ရန်

၃။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအား ပြန်လည်သုံးသပ်ရေးအပါအဝင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများနှင့် ဒီမိုကရေစီရေး လုပ်ဆောင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများမှ အဓိကကျသည့် အဖွဲ့များပါဝင်နိုင်မည့် ကျယ်ပြန့်သည့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး လုပ်ဆောင်ရန် တို့ဖြစ်ပါသည်။

ကုလသမဂ္ဂ၏ လုံခြုံရေးကောင်စီ၊ အထွေထွေညီလာခံ၊ ထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်၊ လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီ နှင့် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအစည်းအရုံးအပြင် တရုတ်နိုင်ငံနှင့် ဥရောပသမ္မတတို့မှ နိုင်ငံရေးအရ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးလုပ်ရန် နှင့် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများ ပြန်လွှတ်ပေးရန်အတွက် အကြိမ်ကြိမ်တိုက်တွန်းခဲ့ကြပါသည်။ ကုလသမ္မဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံမှ ၂၀၀၉ ဒီဇင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင်ထုတ်ပြန်လိုက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်သည်လည်း အထက်ဖော်ပြပါအချက်များကိုပင် ထပ်မံတောင်းဆိုထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို စံ လိုအပ်ချက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တည်ငြိမ်မှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းမှု ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးမည့် အရေးပါသည့် ဖြေရှင်းချက်များဖြစ်ပါသည်။

About Burma Partnership

မြန်မာ့အရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သူများအဖွဲ့သည် အာရှ-ပစိဖိတ်ဒေသတလွှားမှ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ကွန်ယက်အဖွဲ့ ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံမှ ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးလှုပ်ရှားမှုအကြောင်း စည်းရုံးလှုပ်ရှားနေပါသည်။ မြန်မာ့အရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သူများ အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီမိုကရေစီရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု အခွင့်အရေးလှုပ်ရှားမှုကြီးနှင့် အာရှ-ပစိဖိတ်ဒေသရှိ သွေးစည်းညီညွတ်မှုပြ အဖွဲ့အစည်းများအကြား ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ရေးကို မြှင့်တင်အားပေးခြင်း၊ ပိုမိုပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိရှိဖြင့် ပိုမိုထိရောက်သည့် စည်းရုံးလှုပ်ရှားရေးအတွက် မြန်မာအဖွဲ့များနှင့် သွေးစည်း ညီညွတ်မှုပြ အဖွဲ့အစည်းများအကြား ဟန်ချက်ညီဆက်စပ်ချိန်ကိုက်မှုကို လွယ်ကူချောမွေ့စေခြင်း၊ နယ်စပ်အခြေခံအဖွဲ့များ၏ မီဒီယာဆက်စပ်အသုံးချရေးနှင့် လှုပ်ရှားစည်းရုံးရေး ကြိုးပမ်းချက်များကို ထောက် ကူပေးခြင်း ၊ လှုပ်ရှားမှုကြီး၏ ရပ်တည်ချက်များ၊ ဦးစားပေး လိုလားချက်များနှင့် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို ထင်ဟပ်သည့် ပြည့်စုံကုံလုံသော သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အရင်းအမြစ်များကို အချိန်နှင့်တပြေးညီ တင်ပြဖြန့်ဖြူး ပေးခြင်း စသည်များကိုလုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။